

4.5.3 Vseevropsko prometno omrežje je bilo označeno kot glavni element nove lizbonske strategije, ki si prizadeva za konkurenčnost in zaposlovanje v Evropi. Vendar sta le dva od tridesetih prednostnih projektov prednostna cilja celinskih plovnih poti; to sta projekt št. 18 (os Ren/Meuse-Majna-Donava) in projekt št. 30 (os celinske plovne poti Sena-Scheldt).

4.5.4 Po sprejetju proračuna EU za obdobje 2007–2013 so se sredstva, ki jih je Evropska komisija predlagala za TEN-T, občutno znižala. EESO poziva vpletene države članice EU, da brez odlašanja začnejo izvajati dejavnosti, predvidene v okviru TEN-T, da bi se izognili ogrožanju načrtovanega sofinanciranja določenih projektov za celinske plovne poti.

4.5.5 EESO tudi poziva Evropsko komisijo, da sledi primerom železniških projektov in imenuje koordinatorja za ta dva projekta celinskih plovnih poti, ki bo sposoben prevzeti vlogo koordinatorja in spodbujevalca.

4.5.6 EESO pričakuje objavo postopka, ki ga je najavila Komisija v zvezi s pristojbinami za uporabo infrastrukture.

4.6 Modernizacija organizacijske strukture

4.6.1 Eden glavnih rezultatov nedavnih raziskav v sektorju, ki so podrobno razložene v poročilu skupine EFIN (evropski okvir za rečno plovbo) z naslovom *Novi institucionalni okvir za Evropsko rečno plovbo* in v poročilu PINE (Možnosti rečne plovbe v razširjeni Evropi), ki ga je naročila Evropska komisija, je dokazal, da je vpliv prevoza po celinskih plovnih poteh na politični ravni relativno nizek ter da je upravljanje njegove strateške politike nezadostno. Zato se je EESO pred kratkim odločil za pripravo mnenja na lastno pobudo o institucionalnem okviru za prevoz po celinskih plovnih poteh v Evropi. Zaradi jedrnatosti tega dokumenta je mnenje navedeno tukaj.

V Bruslju, 14. septembra 2006

Predsednica

Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Anne-Marie SIGMUND

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o sporočilu Komisije Svetu, Evropskemu parlamentu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij — Premoščanje širokopasovne vrzeli

COM(2006) 129 konč.

(2006/C 318/36)

Evropska komisija je 5. aprila 2006 sklenila, da v skladu s členom 262 Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti Evropski ekonomsko-socialni odbor zaprosi za mnenje o zgoraj omenjenem dokumentu.

Strokovna skupina za promet, energijo, infrastrukturo in informacijsko družbo, zadolžena za pripravo dela Odbora na tem področju, je mnenje sprejela 4. septembra 2006. Poročevalec je bil g. McDONOGH.

Evropski ekonomsko-socialni odbor je mnenje sprejel na 429. plenarnem zasedanju 13. in 14. septembra 2006 (seja z dne 13. septembra 2006) s 193 glasovi za, 1 glasom proti in 4 vzdržanimi glasovi.

1. Uvod

1.1 Odbor z zadovoljstvom ugotavlja, da se resen problem povečevanja digitalnega razkoraka med razvitimi in manj razvitimi območji Evropske unije obravnava z usklajenim pristopom komisarjev za informacijsko družbo in medije, konkurenco, regionalno politiko ter kmetijstvo in razvoj podeželja.

1.2 Vendar sporočilo Komisije — COM(2006) 129 *Premoščanje širokopasovne vrzeli* — ni dovolj ambiciozno in ne zajema

dovolj konkretnih priporočil, ki bi izražala resno zavzemanje za premostitev širokopasovne vrzeli.

1.3 Poročilo Foruma o digitalnem razkoraku ⁽¹⁾ je predstavilo analizo o regionalnem digitalnem razkoraku na področju

---

⁽¹⁾ Poročilo Foruma za digitalni razkorak: Dostop do širokopasovne povezave in javna podpora na nerazvitih območjih (Digital Divide Forum Report: Broadband Access and Public Support in Under-served areas), Bruselj, 15. 7. 2005.

širokopasovnih povezav v Evropi in opredelilo možne pobude EU za premostitev vrzeli. Glede na resnost problema, ki ga navaja Forum o digitalnem razkoraku, in ob upoštevanju posledic širokopasovne vrzeli za ekonomski in socialni razvoj, bi Komisija morala sprejeti agresivnejše ukrepe za soočanje s problemom naraščajočega digitalnega razkoraka.

1.4 Odbor pozdravlja ministrsko izjavo iz Rige o e-vključevanju z 11. junija 2006 ⁽²⁾, ki države članice zavezuje, da občutno zmanjšajo regionalne razlike pri internetnem dostopu v EU s povečanjem širokopasovne pokritosti v nezadostno preskrbljenih območjih in do leta 2010 za polovico zmanjšajo vrzel internetne uporabe v skupinah, ki jim grozi izključitev. Komisija mora sedaj to izjavo podpreti s političnimi pobudami in priporočili, ki bodo hitro premostili digitalno vrzel.

V tem mnenju želi Odbor poudariti področja, ki vzbujajo posebno zaskrbljenost, in priporočiti nadaljnje ukrepe.

2. Priporočila

2.1 Zaradi naraščajočega pomena širokopasovnih storitev za ekonomski in družbeni razvoj Odbor meni, da je širokopasovna povezljivost treba vključiti v opredelitev obsega univerzalne storitve ⁽³⁾ kot storitve odločilnega javnega pomena.

2.2 Komisija mora storiti vse, kar je v njeni moči, da bi zagotovila, da države članice natančno izvajajo regulativni okvir za elektronske komunikacije ⁽⁴⁾.

2.3 Komisija mora proučiti posebne ukrepe in sankcije, da bi pospešila proces dejanske razvezave krajevne zanke (LLU) v državah članicah. Zamude in tehnične zapreke pri izvajanju dejanske razvezave krajevne zanke so poglavitne ovire pri uvajanju tako zelo potrebne konkurence na področju opravljanja storitev, in zlasti širokopasovne povezljivosti.

2.4 Komisija mora države članice spodbujati, da uveljavljajo svoje nacionalne interese, da bi ohranile ali si ponovno pridobile vpliv na temeljne telekomunikacijske infrastrukture, kot so omrežja za prenose na velike razdalje in komutirana omrežja. Vpliv države je potreben, da bi zagotovili razvoj in uporabo tega nacionalnega strateškega sredstva za doseg nacionalnih političnih ciljev, kot je premostitev širokopasovne vrzeli.

⁽²⁾ Ministrska izjava, Riga, 11. 6. 2006, IP/06/769.

⁽³⁾ COM(2005) 203 in direktiva EP in Sveta 2002/22/ES o univerzalni storitvi in pravicah uporabnikov v zvezi z elektronskimi komunikacijskimi omrežji in storitvami.

⁽⁴⁾ Direktiva 2002/21/ES o skupnem regulativnem okviru. Direktiva 2002/19/ES o dostopu in medmrežnem povezovanju in Direktiva 2002/77/ES o konkurenci na trgih elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev.

2.5 Da bi do leta 2010 premostili širokopasovno vrzel, je treba pregledati širokopasovne nacionalne strategije držav članic in vključiti posebne ukrepe. Strategije je treba primerjati na podlagi najboljših praks.

2.6 Komisija mora pripraviti učinkovit proces širokopasovnega načrtovanja in upravljanja v celotni EU, da bi zagotovili, da v prihodnosti ne bo ovir pri vzpostavljanju te temeljne infrastrukture na lokalni ravni. Proces bi vključil vse nacionalne širokopasovne strategije in krajevne načrte v širši evropski operativni načrt za zagotavljanje širokopasovnih povezav v Uniji. Posebno pozornost bi namenil zagotavljanju širokopasovnih povezav v podeželskih in prikrajšanih območjih za premostitev digitalnega razkoraka.

2.7 Komisija mora premisliti, kako lahko države članice telekomunikacijskim družbam ⁽⁵⁾ zagotovijo finančne spodbude za infrastrukturne naložbe v nerazvitih regijah, in sicer z močnimi davčnimi spodbudami za javno-zasebna partnerstva.

2.8 Komisija mora raziskati mehanizme, s katerimi lahko občinske in lokalne oblasti igrajo bolj proaktivno vlogo pri zagotavljanju širokopasovnih storitev in spodbujanju povpraševanja po širokopasovnih povezavah v svojih regijah. Te oblasti je treba v polni meri vključiti v razvoj in izvajanje nacionalnih širokopasovnih strategij, kot je navedeno v točki 2.6. Poleg tega je treba raziskati druge mehanizme; te oblasti bi na primer lahko postale poslovne udeleženke v javno-zasebnih pobudah ali pa bi države članice uvedle širokopasovne kable ali predpise za izvajanje storitev v okviru gradnje novih stanovanj.

2.9 Da bi spodbudila izmenjavo tehničnih in poslovnih znanj med MSP v EU, mora Komisija oblikovati spletno stran o svetovnem razvoju na področju širokopasovnih tehnologij in storitev. Po splošnem mnenju bi omrežja znanja spodbujala podjetniške dejavnosti na področju zagotavljanja širokopasovne povezljivosti in storitev.

2.10 Za bolj jasno sliko o dejanski razpoložljivosti širokopasovnih povezav v Evropi mora Komisija določiti prag za najmanjšo sprejemljivo dejansko hitrost prenosa povezav, ki jih imenujemo širokopasovne internetne povezave. To bi olajšalo ustrezen primerjavo regionalnega razkoraka pri dostopu do širokopasovnih povezav v Uniji.

⁽⁵⁾ „Telekomunikacijske družbe“ vključujejo vse družbe, ki ponujajo telekomunikacijske storitve, ki potekajo v dveh smereh, vključno z družbami fiksne in prenosne telefonije in kabelske televizije, ki ponujajo te storitve.

2.11 Strukturne sklade in sklade za razvoj podeželja je treba uporabiti za ciljne javne informativne kampanje za spodbujanje povpraševanja trga po širokopasovnih povezavah, zlasti v podeželskih območjih in med posebnimi skupinami potrošnikov, pri katerih se ta tehnologija le stežka uveljavlja. To bo imelo dvojni učinek: povečalo bo dojemljivost morebitnih potrošnikov za to tehnologijo in obenem povečalo pritisk trga na dobavitelje, da bodo zagotavljali potrebne širokopasovne storitve.

2.12 Komisija mora v večji meri podpreti prizadevanja na področju raziskav in razvoja, da bi razvili širokopasovne tehnologije, ki bodo prinesle učinkovite rešitve za problem zagotavljanja širokopasovne povezave visoke hitrosti na območjih brez ustrezne telekomunikacijske infrastrukture.

2.13 Načrtovalci politik morajo določiti smernice za zaščito potrošnikov na področju širokopasovnih storitev, ki bi poenostavile terminologijo in v jasnem jeziku pojasnile ponudbo storitev in njihove prednosti. To bi potrošnikom olajšalo sprejemanje dobrih odločitev pri nakupu.

2.14 Za vključitev v informacijsko dobo bi moral imeti vsak srednješolec dostop do širokopasovne povezave.

2.15 Komisija mora podpirati pobude v EU za seznanjanje šolarjev ter starejših in družbeno prikrajšanih državljanov z uporabo širokopasovne tehnologije (npr.: spletno učenje, video konference, spletne storitve itd.).

2.16 Komisija mora zagotoviti, da je zbiranje in priprava vseh prihodnjih statistik v zvezi z zagotavljanjem širokopasovnih storitev ter merjenjem digitalnega razkoraka in širokopasovne vrzeli v skladu z nedavno uredbo Komisije o statistikah Skupnosti o informacijski družbi ⁽⁶⁾.

3. Obrazložitev

3.1 Evropska komisija je 20. marca 2006 sprejela sporočilo *Premoščanje širokopasovne vrzeli*. Sporočilo se osredotoča na regionalni razkorak v širokopasovnem dostopu. Njegov namen je ozaveščanje vlade in institucij na vseh ravneh o pomenu tega razkoraka in težav glede pomanjkanja ustreznih storitev širokopasovnih povezav na manj razvitih območjih Unije. Sporočilo izvaja eno od prednostnih nalog pobude *i2010 — evropske pobude za rast in zaposlovanje* ⁽⁷⁾.

⁽⁶⁾ Uredba Komisije (ES) št. 1031/2006 z dne 4. julija 2006 o izvajanju Uredbe (ES) št. 808/2004 Evropskega parlamenta in Sveta o statističnih podatkih Skupnosti v zvezi z informacijsko družbo.

⁽⁷⁾ COM(2005) 229 — „i2010 — Evropska informacijska družba za rast in zaposlovanje“.

3.2 Širokopasovna povezava omogoča nove aplikacije na področju IKT in povečuje zmogljivost obstoječih uporabniških programov. Z ustvarjanjem novih storitev ter odpiranjem novih naložbenih in zaposlitvenih možnosti spodbuja gospodarsko rast. Poleg tega širokopasovno omrežje povečuje produktivnost mnogih obstoječih procesov, kar omogoča boljše plače in večjo donosnost naložb. Vlade na vseh ravneh so priznale vpliv, ki ga lahko imajo širokopasovne povezave na vsakdanje življenje, in se zavezale, da bodo njihove prednosti dostopne vsem ⁽⁸⁾.

3.3 Zaradi zagotavljanja trajnostnega razvoja oddaljenih in podeželskih območij je potrebna strategija razvoja informacijske družbe. Razpoložljivost širokopasovnih storitev pomaga lokalnim skupnostim pritegniti podjetja, omogoča delo na daljavo, zagotavlja zdravstvene storitve ter izboljšuje raven izobraževanja in storitev javne uprave, saj vzpostavlja pomemben dostop do informacij. Zagotavlja bistveno povezavo z informacijo.

3.4 Zasebno povpraševanje po širokopasovnih storitvah v EU hitro narašča. Število širokopasovnih dostopovnih vodov se je v zadnjih dveh letih skoraj podvojilo. Oktobra leta 2005 je bilo v EU-25 skoraj 53 milijonov priključkov, kar pomeni 11,5 % gostoto priključkov glede na število prebivalcev in približno 20 % pokritost gospodinjstev. Ti razvojni dosežki so predvsem tržno pogojeni in posledica večje konkurence.

3.5 Kljub splošnemu povečanju števila širokopasovnih priključkov pa je dostop v bolj oddaljenih in podeželskih regijah omejen zaradi visokih stroškov, ki so posledica redke poseljenosti in oddaljenosti.

3.6 Sporočilo poudarja, da mora Evropska unija okrepiti svoja prizadevanja za spodbujanje odjema širokopasovnih storitev in njihovega nadaljnega razvoja, zlasti v manj razvitih območjih Unije. Področje javnih posegov v nezadostno preskrbljenih območjih je bilo določeno v akcijskem načrtu *eEvropa 2005* ⁽⁹⁾, ki je poudaril vlogo, ki jo lahko imajo strukturni skladi pri uvajanju širokopasovne povezave na prikrajšana območja.

3.7 Sporočilo poudarja bistveno vlogo lokalnih in regionalnih oblasti pri razvoju širokopasovnih povezav v njihovih regijah. Lokalni/regionalni organi so torej najprimernejši za načrtovanje projekta za širokopasovne povezave, pri čemer se upoštevajo lokalne potrebe in tehnološke zahteve. Nacionalne širokopasovne strategije je treba okrepiti, tako da bi vključevale in izražale lokalne potrebe.

⁽⁸⁾ COM(2004) 369 „Priklon Evrope na visoko hitrost: nacionalne strategije širokopasovnega dostopa“, COM(2004) 369.

⁽⁹⁾ COM(2002) 263 „Evropa 2005: Informacijska družba za vse“.

3.8 Sporočilo opredeljuje številne politične instrumente, ki so na voljo vladam na ravni EU za premostitev širokopasovne vrzeli:

- i) Izvajanje regulativnega okvira za elektronske komunikacije
- ii) Javno financiranje
- iii) Financiranje EU: Strukturni skladi in Sklad za razvoj podeželja
- iv) Povezovanje povpraševanja in javno naročanje
- v) Spodbujanje oblikovanja sodobnih javnih storitev

3.9 Če povzamemo: sporočilo poziva vse ravni upravljanja v Evropski uniji k večji dejavnosti pri izkoriščanju razpoložljivih instrumentov in tehnologij, da bi premostili vedno večji digitalni razkorak. Države članice poziva, da dopolnijo obstoječe nacionalne širokopasovne strategije tako, da vsem zainteresiranim stranem zagotovijo dodatne smernice. Njihovi dokumenti lahko opredelijo cilje glede pokritosti in odjema na podlagi aktivnega partnerstva z regionalnimi organi in izkoriščanja sinergij med različnimi možnimi viri financiranja (nacionalni viri, strukturni skladi, Sklad za podeželski razvoj). Nacionalne širokopasovne strategije morajo vsebovati jasno zastavljene cilje glede povezljivosti šol, javnih uprav in zdravstvenih centrov.

4. Ugotovitve

4.1 Posebne ugotovitve

4.1.1 Za gospodarski in družbeni razvoj vseh, tako mestnih kot podeželskih regij EU, je bistvena splošna razpoložljivost širokopasovne povezave visoke hitrosti. To še posebno velja v globalnem gospodarstvu, temelji na znanju, ki je danes v veliki meri gonilo razvoja. Na znanju temelječa podjetja se bodo razvijala tam, kjer bosta na voljo znanje in infrastruktura, na katere se bodo lahko oprla. Za dinamično gospodarstvo 21. stoletja so nujne nizko cenovne, visoko kakovostne širokopasovne infrastrukture. Naraščajoči delež naprednih storitev na področju zdravstva, izobraževanja in socialnih storitev bo odvisen od razpoložljivosti širokopasovnih povezav. Brez njih bodo državljeni prikrajšani skupnosti še dodatno diskriminirani.

4.1.2 Za razliko od Združenih držav in nekaterih azijskih držav večina evropskih držav zamuja pri zagotavljanju širokopasovne povezave svojim državljanom. Celo skromna gostota priključkov, ki jo navaja Sporočilo o širokopasovni povezljivosti in je oktobra 2005 znašala 20 % gospodinjestev EU25, prikriva dejstvo, da je kakovost povezljivosti (hitrost dostopa) v veliko

primerih slaba, saj je hitrost prenosa tako v mestnih kot podeželskih regijah precej pod 512 kbps, širokopasovne povezave pa so zgoščene v mestnih območjih, pri čemer je v podeželskih območjih priključenih le 8 % gospodinjestev.

4.1.3 Podeželske skupnosti so še posebno ranljive, ko gre za hiter makroekonomski razvoj. Brez enakega dostopa do širokopasovnih priključkov se bodo soočile z neizogibnim propadanjem. V državah ekonomije znanja regije in mesta tekmujejo, da bi pritegnila in razvila informacijsko intenzivna podjetja, ki bodo povečala njihovo blaginjo, pri čemer ima odločilno vlogo širokopasovna infrastruktura.

4.1.4 Primeren dostop do širokopasovnega internetnega priključka visoke hitrosti doma in na delovnem mestu mora biti „pravica“ vsakega državljana. Zavračamo naslednjo trditev Komisije: „Širokopasovna povezava še ni postala v tej meri nujna za normalno participacijo v družbi, da bi pomanjkanje dostopa povzročilo socialno izključitev“. Komisija mora ponovno proučiti čimprejšnjo vključitev širokopasovne povezave v obseg univerzalne storitve.

4.1.5 Komisija mora prav tako določiti prag za najmanjšo sprejemljivo dejansko hitrost prenosa povezav, ki jih imenujemo širokopasovne internetne povezave. To je potrebno, da bi zagotovili, da so standardi infrastruktur in storitev primerni za podporo opravljanja nastajajočih internetnih storitev. Takšna usmeritev Komisije bi razjasnila resničen položaj v Evropi glede zagotavljanja širokopasovne povezljivosti — danes imamo pretirano visoke statistike o povezavah, ker je kakovost širokopasovnih storitev za končne uporabnike prenizka, da bi jo lahko obravnavali kot širokopasovno — in obenem izvajala ustrezen pritisk na storitvena podjetja, da bi svojim strankam zagotovila resnično širokopasovno povezavo.

4.2 Tehnološke ovire za širokopasovno povezljivost

4.2.1 Čeprav je širokopasovno omrežje mogoče zagotoviti na različnih platformah, omejitve obstoječih tehnologij ovirajo zagotavljanje povezljivosti v mnogih podeželskih območjih.

4.2.2 Prenosna kapaciteta za visoke hitrosti sistemov kableske televizije lahko zagotavlja odličen nosilec za širokopasovne storitve. Na žalost mnoga podeželska območja nimajo sistemov kableske televizije. Če pa so ti že na voljo, za zagotavljanje širokopasovne povezave pogosto potrebujejo drago nadgradnjo.

4.2.3 Digitalni naročniški vod (DSL) je prevladujoča širokopasovna tehnologija dostopa v večjem delu Evrope. Različice DSL omogočajo širokopasovno omrežje visoke hitrosti po nizki ceni. Kljub temu je veliko omejitev:

- izvajanje DSL zahteva posodabljanje lokalnih central, na katere so priključeni potrošniki. Operaterji pogosto niso naklonjeni potrebnim naložbam, ker imajo na drugih področjih poslovanja priložnosti za večjo donosnost naložb. Posledica tega je, da potrošniki nimajo dostopa do širokopasovnega omrežja;
- večina aplikacij tehnologije DSL je dosegljiva samo potrošnikom, ki se nahajajo v razdalji od 3 do 5 kilometrov od centrale, ki je opremljena z DSL. Bolj oddaljeni potrošniki nimajo dostopa do širokopasovnega omrežja, ki uporablja DSL;
- za zagotavljanje širokopasovnih storitev v lokalnih omrežjih uporablja tehnologija DSL infrastrukturo bakrenih parov. Vendar je večina teh parov starih in jih je treba za dobro delovanje DSL posodobiti. Operaterji pogosto niso naklonjeni naložbam v tovrstno nadgradnjo. Čeprav je lokalna centrala opremljena za širokopasovno omrežje in je potrošnik oddaljen 5 km od centrale, krajevna zanka bakrenih parov do gospodinjstev ali podjetij ne omogoča dostopa do širokopasovnega omrežja tehnologije DSL.

4.2.4 Zastarela hrbtenična infrastruktura je lahko ovira pri zagotavljanju širokopasovnih storitev, zlasti na redko poseljenih območjih. V osemdesetih in devetdesetih letih prejšnjega stoletja so na primer mnoge države uporabljale digitalno mikrovalovno tehnologijo za zagotavljanje hrbteničnega telekomunikacijskega omrežja. Ta radijska tehnologija je mnogim podeželskim območjem učinkovito zagotavljala visoko kakovostno digitalno telefonijo in podatkovne storitve nizke hitrosti. Vendar pa so številne aplikacije digitalne mikrovalovne tehnologije zapustile dediščino hrbtenične infrastrukture, ki je neustrezna za zagotavljanje internetnih storitev visoke hitrosti, ki so danes značilne za širokopasovne povezave (spletne video storitve). V primeru Irske se ocenjuje, da okrog 50 % central na nacionalni ravni (na podeželskih območjih), ki oskrbujejo okrog 15 % telekomunikacijskih potrošnikov, temelji na digitalnem radijskem hrbteničnem omrežju in ne bo nikoli moglo dobiti dostopa do širokopasovnega omrežja visoke hitrosti prek obstoječe nacionalne telekomunikacijske infrastrukture. Stroški nadomestitve tega mikrovalovnega omrežja s hrbteničnim omrežjem iz optičnih vlaken za oskrbo podeželskih območij so izredno visoki in jih ni mogoče upravičiti z zgolj komercialnimi razlogi. Nadgradnjo omrežja bi morala subvencionirati država.

4.2.5 Komisija mora nameniti posebno pozornost temu, kako rešiti drago vprašanje nadgradnje obstoječe infrastrukture (hrbtenično, centralno omrežje in krajevna zanka), da bi zagoto-

vili širokopasovne storitve visoke hitrosti na nacionalni in evropski ravni; morda prek davčnih spodbud in/ali z javno-zasebnimi partnerstvi.

4.2.6 Za zagotavljanje širokopasovnih storitev na območjih, kjer javne telekomunikacijske infrastrukture niso primerne za tak dostop, se uporabljajo satelitske in lastniške brezžične tehnologije. Vendar cena in tehnološki problemi omejujejo uporabnost teh tehnologij pri premoščanju širokopasovne vrzeli. Raziskave in razvoj napredujejo na številnih področjih razvoja nizke cenovnih brezžičnih tehnologij visoke hitrosti, ki bodo omogočile učinkovito širokopasovno povezljivost. Da bi našli ustrezne rešitve, morajo načrtovalci politik ta razvoj proaktivno podpirati in obravnavati vprašanje razpoložljivosti radijskega spektra.

4.2.7 Inovacije na področju zagotavljanja širokopasovnih storitev za vse bi lahko nadalje spodbujali z razvojem mreže znanja med evropskimi MSP z najsodobnejšo širokopasovno tehnologijo. K oblikovanju mreže znanja bi pripomogla spletna stran, ki bi primerjala in razširjala informacije.

4.3 Težave glede ponudbe širokopasovne povezave

4.3.1 S pojavom širokopasovnih omrežij visoke hitrosti in omrežne tehnologije prek internetnega protokola (IP) so se stroški omrežij zmanjšali. Fleksibilnost, ki omogoča ponudbo prilagojenih storitev, je skoraj neomejena. V državah, kot so Italija, Francija, Španija in Združeno kraljestvo, so telekomunikacijska podjetja vzpostavila omrežja, ki temeljijo izključno na internetnem protokolu (IP), s čimer so znatno zmanjšala stroške delovanja omrežij. Nižji stroški izgradnje novih omrežij internetnega protokola in deregulacija so oslabili moč prevladujočih ponudnikov storitev. Prišlo je do velikega naraščanja telekomunikacijskih podjetij, ki ponujajo maloprodajne storitve.

4.3.2 Ta tehnološki preskok je spremenil poslovni model telekomunikacijskih podjetij. Novi model razlikuje med lastništvom omrežja in opravljanjem storitev za končnega uporabnika. Na učinkovitih, razvitih trgih ta model razlikuje med telekomunikacijskimi podjetji prodaje na drobno in na debelo, z mnogimi ponudniki storitev prodaje na debelo, ki tekmujejo pri prodaji širokopasovnega omrežja številnim ponudnikom storitev na drobno. Te razmere kažejo na to, da nove tehnologije, stroškovna dinamika in regulativni okvir preusmerjajo pozornost telekomunikacijskega sektorja od omrežij k storitvam. Vendar so manj razviti in manj učinkoviti trgi telekomunikacijskih storitev še vedno pod nadzorom prevladujočih ponudnikov storitev, ki se jih ne spodbuja k temu, da bi prodajo na debelo ločili od prodaje na drobno in omogočili resnično konkurenco. Do tega ločevanja bo prišlo le, če bodo načrtovalci politik spodbujali ločevanje z ustreznimi ukrepi politike konkurence.

4.3.3 V Evropi je bila pred 25 leti večina telekomunikacijske infrastrukture v lasti držav, ki so jo razvijale kot skupno dobro. Odtlej se je telekomunikacijska industrija v EU postopoma privatizirala, kar je bila večinoma pozitivna izkušnja za industrijo, potrošnike in družbo. Vendar pa telekomunikacijska podjetja, ki temeljijo na komercialnih interesih, nimajo ciljev na področju socialne, zdravstva, izobraževanja in niti na področju gospodarskega razvoja. Osredotočajo se namreč na čim večji dobiček, učinkovito upravljanje premoženja in rast lastnega poslovanja. Danes, ko so potrebne omrežne zmogljivosti za zagotavljanje širokopasovnih storitev v nerazvitih regijah pomanjkljive, se poslovno naravnani ponudniki telekomunikacijskih storitev ne spodbujajo k vlaganju v infrastrukturo, ki so za družbo temeljnega pomena. Kadar je mogoče, morajo vlade obdržati močan vpliv na področju ponudbe in ohranjanja nacionalne telekomunikacijske infrastrukture in pri tem zagotavljati ravnotežje med visoko donosnimi naložbami v infrastrukturo na gosto naseljenih območjih in finančno precej manj privlačnimi naložbami, potrebnimi v nerazvitih regijah.

4.3.4 Razvoj širokopasovnega omrežja po Evropi in zlasti v nerazvitih območjih ovirajo pogoste tržne slabosti. Za mnoge trge so značilni pogoji, ki niso naklonjeni konkurenci morebitnih novih ponudnikov storitev. Ponudniki prevladujočih infrastruktur čim dlje preprečujejo razvezavo krajevne zanke in z restriktivnimi ravnanji ovirajo dostop do nacionalnih hrbteničnih omrežij. Kjer ni zagotovljen širokopasovni dostop ali pa je slab, se obstoječe ponudnike infrastruktur ne spodbujajo v zadostni meri k naložbam.

4.4 Težave glede povpraševanja po širokopasovni povezavi

4.4.1 Težavo zaradi latentnega povpraševanja po širokopasovnih storitvah in zlasti razlike med uporabo storitev, ki so na voljo v razvitih območjih, in veliko nižjo stopnjo uvajanja v manj razvitih območjih, je mogoče pripisati številnim dejavnikom; družbenim in gospodarskim, slabi kakovosti razpoložljive povezljivosti, šibki konkurenci, visokim stroškom in pomanjkanju znanja o prednostih tehnologije in njeni uporabi.

4.4.2 Načrtovalci politike in vlade imajo lahko pomemben vpliv na povpraševanje po širokopasovnih omrežjih. Odbor tako pozdravlja priporočila Komisije, da države članice razmislijo o davčnih spodbudah za naročnike za znižanje realnih stroškov uporabe širokopasovne povezave. Prav tako pozdravlja priporočilo Komisije, da vlade med svoje prednostne naloge uvrstijo razvoj spletnih javnih storitev in zagotavljanje povezljivosti javne uprave, šol in zdravstvenih zavodov, da bi uporabnike seznanili s prednostmi širokopasovnih omrežij in povečali povpraševanje.

4.4.3 Povpraševanje potrošnikov po širokopasovni povezavi ovira nejasna terminologija na tem področju in nejasnosti v zvezi s paketi storitev, ki jih ponujajo ponudniki. Prizadevati si

je treba za poenostavitev terminologije ter pojasniti storitve in prednosti v jasnem in razumljivem jeziku.

4.4.4 Kjer je prevzemanje tehnologije težavno, je treba organizirati javne informativne kampanje za spodbujanje tržnega povpraševanja po širokopasovnih povezavah. To bo imelo dvojni učinek: povečalo bo dojemljivost morebitnih potrošnikov za to tehnologijo in obenem povečalo pritisk trga na dobavitelje, da bodo zagotavljali potrebne širokopasovne storitve.

4.5 Širokopasovna vizija povezane Evrope

4.5.1 Širokopasovna povezljivost je pomemben element informacijske dobe. Potreba po hitrejših, cenejših in vseprisotnih širokopasovnih storitvah eksponentno raste, ob razvoju ekonomije znanja in raznolikosti internetnih izkušenj.

4.5.2 Do leta 2010 bomo v Evropi potrebovali univerzalne širokopasovne storitve z zadostno pasovno širino za podporo dejanske uporabe multimedijskih storitev za vse uporabnike. Tako bodo podjetja in družba lahko dosegli velik napredek na področju informacijske družbe.

4.5.3 Komisija lahko uresniči to vizijo, tako da jo opredeli s smiselnimi tehničnimi in komercialnimi merili in s spodbujanjem politik za premagovanje ovir na poti.

4.6 Potreba po načrtovanju in ukrepanju vlad

4.6.1 Konkurenčni ponudniki širokopasovnih storitev želijo trg z organiziranim povpraševanjem; trg na katerem potrošniki vedo, katere storitve želijo in koliko želijo zanje plačati, in trg, kjer je povpraševanje zbrano v privlačnem predlogu storitev za novega ponudnika. Organizirano povpraševanje bi prispevalo k razvoju resnične konkurence. Ponudnikom storitev bi omogočilo, da bi spoznali prednosti opravljanja storitev v manj razvitih regijah Unije. Odbor pozdravlja pobudo Komisije za izdelavo spletne strani, ki bo olajšala zbiranje povpraševanja ter ponudbo.

4.6.2 Evropska unija potrebuje za vsako regijo usklajen, celostni načrt za razvoj širokopasovne infrastrukture in širokopasovnih storitev. Nacionalne širokopasovne strategije je treba dopolniti s podrobnimi načrti za lokalno zagotavljanje širokopasovnih storitev na vseh območjih. Odbor se prav tako strinja s Komisijo, da morajo biti ti podrobni načrti v rokah lokalne uprave, ki jih bo izvajala. Načrt bi vključeval podroben zemljevid celotne širokopasovne infrastrukture v regiji in podrobno (do ravni ulic) stališče o tem, kako naj bi se infrastruktura razvijala (kaj, kdaj in kako). Načrt bi prav tako natančno določal minimalen obseg širokopasovnih storitev, ki jih je treba zagotoviti za različne skupine uporabnikov na različnih območjih.

4.6.3 Zaradi pospešitve inovacij na področju telekomunikacijske tehnologije in vedno bolj dinamičnega značaja telekomunikacijske industrije bodo Komisija in vlade držav članic morale upravljati stalni proces, ki si bo prizadeval za to, da bodo na vseh območjih EU na voljo najboljše in najbolj donosne širokopasovne povezave.

4.6.4 Lokalne uprave in občinski organi lahko igrajo pomembno vlogo pri spodbujanju zagotavljanja širokopasovne povezljivosti v svojih regijah s pobudami javno-zasebnih partnerstev in izvajanjem predpisov, ki od nepremičninskih podjetij zahtevajo, da v svoje projekte vključijo telekomunikacijske infrastrukture za širokopasovne povezave.

4.6.5 Ugotovimo lahko, da se nekatere države članice bolje spoprijemajo z digitalnim razkorakom v primerjavi z drugimi. V okviru svojih nacionalnih širokopasovnih strategij so sprejele posebne ukrepe za premostitev regionalne širokopasovne vrzeli ⁽¹⁰⁾.

4.6.6 Komisija lahko s politiko nacionalnih širokopasovnih strategij usklajuje in spodbuja koherentno ukrepanje na področju razvoja širokopasovne povezave nacionalnih vlad Unije. To politiko je treba nadalje razvijati, da bi zagotovili, da vlade pri oblikovanju svojih načrtov upoštevajo najboljše prakse, pri čemer bo oblikovan celovit načrt za EU, ki bo do leta 2010 odpravil širokopasovni digitalni razkorak.

V Bruslju, 13. septembra 2006

Predsednica
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Anne-Marie SIGMUND

⁽¹⁰⁾ Nov širokopasovni načrt (september 2004) francoskega Medministrskega odbora za urejanje prostora (Comité Interministériel pour l'Aménagement Du Territoire, CIADT) je dober primer celovite strategije.